

اخبار اقتصادی

کرونا ۳۸ درصد مشاغل ایران را تعطیل کرد

نتایج بررسی مرکز آمار ایران نشان می‌دهد شیوع ویروس کرونا موجب شد فعالیت ۳۸ درصد کسب‌وکارها در اسفندماه سال ۹۸ و فروردین‌ماه سال ۹۹ به طور کامل متوقف شود که البته این عدد در اردیبهشت‌ماه به ۲۱ درصد کاهش یافت. در اسفند و فروردین‌ماه فقط ۲۲ درصد کسب‌وکارها با تمام ظرفیت به فعالیت خود ادامه دادند که این عدد در اردیبهشت‌ماه به ۳۴ درصد بهبود یافت. ۴۰ درصد دیگر نمونه‌ها نیز در اسفند و فروردین‌ماه با حجمی کمتر از ظرفیت کامل فعالیت کردند که این عدد در اردیبهشت‌ماه به ۴۵ درصد افزایش یافت.

قیمت ۱۹ میلیون تومانی هر متر مربع مسکن تهران

بر اساس اعلام دفتر اقتصاد مسکن وزارت راه و شهرسازی، متوسط قیمت مسکن در تهران در خردادماه امسال به متری ۱۹ میلیون و ۷۰ هزار تومان رسید که رشد ۴۲ درصد نسبت به خرداد سال قبل داشته‌است. گران‌ترین منطقه تهران منطقه یک با میانگین ۴۲ میلیون و ۴۹۹ هزار و ۹۰۰ تومان بود و ارزان‌ترین منطقه تهران نیز منطقه ۱۸ با متری ۸ میلیون و ۸۰۸ هزار و ۸۰۰ تومان است و منطقه ۲۰ با میانگین هر متر ۹ میلیون و ۱۸۲ هزار و ۶۰۰ تومان و منطقه ۱۷ با متوسط هر متر ۹ میلیون و ۵۹۴ هزار و ۶۰۰ تومان به ترتیب ارزان‌ترین مناطق تهران بودند.

۸۰ درصد مرزهای تجاری باز شد

حسین مدرس خیابانی، سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه بحث تامین مواد اولیه یکی از اولویت‌های این وزارتخانه‌است، گفت: ۸۰ درصد مرزهای تجاری ایران باز شده‌است. او افزود: در ماه‌های ابتدای سال شاهد ایجاد شکاف عمیق در بحث تجارت و صادرات بودیم که علت آن تنها شیوع کرونا و ویروس بود و خوشبختانه شرایط امروز به حالت قبل از شیوع کرونا بازگشته و در حال جبران هستیم. به گفته مدرس خیابانی، در سال جاری ۴۱ میلیارد دلار هدفگذاری صادرات است.

رشد ۶/۲ درصدی نقدینگی

عبدالنصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، در یادداشتی نوشت: آخرین آمار نقدینگی به‌رغم تکالیف قانونی تنخواه و هزینه‌های کرونا در ابتدای سال، حاکی از رشد ۶،۲ درصدی نقدینگی ۱۵ تا خرداد است. با توجه به اقدامات در دست اجرا، پیش‌بینی می‌شود رشد نقدینگی امسال به‌مراتب کمتر از رشد سال قبل شود. او تأکید کرد: پیش‌بینی رشد اقتصادی منفی ۶ درصد توسط صندوق بین‌المللی پول برای سال ۹۹ ایران، در بدبینانه‌ترین سناریوهای پیش‌بینی بانک مرکزی نیز وجود ندارد و صندوق همان اشتباه محاسباتی را که برای رشد سال گذشته مرتکب شده بود، تکرار کرده و اگر اشتباه پیش‌بینی سال قبل را اصلاح می‌کرد، به عدد متفاوت‌تری از آنچه اعلام کرده‌است، دست می‌یافت.

اسکناس آمریکایی با مانور در مرز ۲۰ هزار تومان خبر ساز شد

طغیان دوباره دلار

در حال حاضر فروش نفت سقوط داشته و دولت که امیدهای کسری بودجه خود را به مالیات معطوف کرده بود، با میهمان ناخوانده کرونا هم مواجه شده است

گزارش

دلار این روزها خبرسازی می‌کند. قیمت هر اسکناس یک دلاری در صرافی ملی تا اواخر هفته در محدوده ۱۹ هزار تومان در نوسان بود و گاهی به مرز ۲۰ هزار تومان هم نزدیک شد. رکورد شکنی دلار در شرایطی رخ داده که عبدالناصر همتی، رئیس بانک مرکزی در دوم بهمن‌ماه سال ۹۸ به صداسو سیما گفته بود ذخایر ارزی ما نسبت به یک دهه گذشته بی‌سابقه‌است، اما این مقدار را وارد بازار نخواهیم کرد، زیرا این ذخایر راهبردی کشور و پشتوانه بانک مرکزی است. او حالا با سرکشی ارز بار دیگر در قلاب تلویزیون ظاهر شده و گفته نوسانات فعلی بازار ارز، شوک‌های گذرا و موقتی است. البته او تأکید کرده که اگر احساس شود این نوسانات بلندمدت شده حتماً بانک مرکزی مداخله می‌کند. حسن روحانی، رئیس‌جمهوری هم به دلار ۲۰ هزار تومانی واکنش نشان داده و در نشست ستاد اقتصادی دولت خواستار افزایش فشار بانک مرکزی بر صادرکنندگانی شد که ارز خود را به ایران بر نمی‌گردانند. او البته توضیح داد که نقل و انتقال ارز به کشور به دلیل تحریم‌های آمریکا بسیار دشوار شده و شرایط ناشی

از شیوع ویروس کرونا از جمله بسته شدن برخی از مرزها، واردات را هم دچار مشکل کرده است.

کانال شکنی دلار زودتر از پیش‌بینی کارشناسان

دلار پرونده سال ۹۸ را با قیمت ۱۵ هزار تومان بست. اسکناس آمریکایی پیش از این شوک‌های بزرگی را در بهمن‌ماه از سر گذراند و در حالی که تا بهمن‌ماه روی کانال ۱۳ هزار تومان نوسان می‌کرد، پس از بازگشت ایران به لیست سیاه (FATF) سیر صعودی به خود گرفت و تا ۱۵ هزار تومان رسید. به جز این، اواخر بهمن سال گذشته ورود ویروس عالمگیر کرونا به ایران به صورت رسمی اعلام شد. اگر معادله تحریم سنگین ایران را کنار این ماجرا بگذاریم، تقریباً می‌شد پیش‌بینی کرد که دلار در سال ۹۹ چه وضعیتی را تجربه خواهد کرد. گرچه مدیران کابینه حسن روحانی این شرایط را کتمان نکردند و فرهاد دژپسند، وزیر اقتصاد به صراحت اعلام کرد که سال ۹۹ یکی از سخت‌ترین سال‌های معاصر برای اقتصاد ایران است. کارشناسان و فعالان اقتصاد هم درباره چشم‌انداز قیمت دلار در سال جاری به رسانه‌ها گفتند

که اسکناس آمریکایی تا ۱۷ یا ۱۸ هزار تومان می‌رسد. مسعود خوانساری، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن تهران در یکی از صبحانه‌های کاری پارلمان بخش خصوصی گفته بود که دلار به ۱۷ هزار تومان می‌رسد. البته اغلب آنها این قیمت را برای نیمه دوم سال ۹۹ پیش‌بینی کرده بودند. ارز پرحاشیه بازار ایران اما زودتر از پیش‌بینی کارشناسان و فعالان اقتصاد سر گذراند و در حالی که تا بهمن‌ماه روی کانال‌های قیمتی را یکی یکی صعود کرد و حالا با رسیدن به مرز ۲۰ هزار تومان دوباره در صدر اخبار رسانه‌ها قرار گرفته است.

افزایش فشار بر ذخایر ارزی

دلایل افزایش قیمت دلار از نظر کارشناسان کم‌وبیش به یکدیگر شبیه است. آنها در گفت‌وگوهایی که با رسانه‌ها داشته‌اند، معتقدند که ذخایر ارزی کشور زیر فشار است. در حال حاضر فروش نفت سقوط داشته و دولت که امیدهای کسری بودجه خود را به مالیات معطوف کرده بود با میهمان ناخوانده کرونا مواجه شده است. کرونا بسیاری از کسب‌وکارها را به تعطیلی و تعدیل نیرو کشانده و همین مساله امکان تحقق تمام درآمدهای مالیاتی را به حاشیه برده‌است. از آن سمت

کوئید ۱۹ مدت طولانی مرزهای ایران با کشورهای همسایه را بست و صادرات متوقف شد. این در شرایطی رخ داد که کرونا هزینه‌های درمانی سنگینی به اقتصاد کشور تحمیل کرده است. دولت در مواجهه با این شرایط سخت و پیچیده مصارف ارزی را بسیار محدود کرد. ریزش تقاضای سفر به خارج از کشور در کنار بخشنامه‌های متعدد برای ممنوعیت واردات برخی از انواع کالا و حلال حذف ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی بسیاری از کالاهای اساسی از جمله محدودیت‌های مصارف ارزی است. با این وجود به نظر می‌رسد که این محدودیت‌ها هم نتوانسته گره‌ای از چالش‌های اقتصادی امسال را باز کند و هر دلار به مرز ۲۰ هزار تومان رسیده است.

دلار در گیر هیجان

در این بین عبدالناصر همتی، رئیس بانک مرکزی نسبت به مدیران کابینه روحانی نگاه خوشبینانه‌تری نسبت به وضعیت بازار ارز دارد. او بارها گفته که بانک مرکزی ابزار کنترل بازار را در اختیار دارد و قیمت دلار را در بدترین شرایط مهار کرده است. او هم‌کنون در واکنش به دلار ۲۰ هزار تومانی هم معتقد است که این مساله فقط نوسانات مقطعی است. البته برخی از کارشناسان نیز یا او هم عقیده هستند. کامران ندری، کارشناس بانکی در گفت‌وگو با تجارت نیوز گفته که شرایط حاکم بر بازار دلار احساسی و هیجانی است و از انتظارات تورمی مردم سرچشمه می‌گیرد. در هفته گذشته شورای حکام آژانس اتمی قطعنامه‌ای علیه ایران به تصویب رساند که این دسته از کارشناسان صعود دلار را به این ماجرا و در مجموع انتظار تورمی جامعه مربوط می‌دانند. غالب کارشناسان اما نظری نزدیکتر به مدیران اقتصادی کابینه روحانی دارند و معتقدند که تحریم ذخایر ارزی کشور را زیر فشار گذاشته است. آنها به رازینی‌های بانک مرکزی با عراق و کره جنوبی برای تسویه طلب ارزی ایران اشاره می‌کنند و آن را مصداقی برای فشار بر ذخایر ارزی می‌دانند. به جز این دولت حالا تأکید کرده که ارزهای صادراتی باید به کشور برگردند تا بتوان بازار سرکش را مهار کرد.

صف مردم نگران از افت ریال

علاوه بر این دلایل، کارشناسان می‌گویند که افزایش قیمت دلار و طلا انگیزه‌های خرید را بین مردم تقویت کرده است. آنها می‌گویند که مردم نگران افت ارزش ریال و استهلاک سرمایه و دارایی‌های نقدی‌شان هستند و به همین دلیل تصمیم به تبدیل ریال به دلار و یا سهام بورس و یا کالاهایی مانند طلا و مسکن گرفته‌اند. آنها همچنین معتقدند که کاهش نرخ

سود بانکی در شرایط فعلی تصمیم چندان درستی نبوده و در حالی که تورم ۳۵ تا ۴۰ درصد و حتی بالاتر است، بانک مرکزی نباید نرخ سود بانکی را کاهش می‌داد، چون این اتفاق منجر به خروج نقدینگی از بانک‌ها به سمت بازارهای واسطه‌ای مانند طلا و ارز می‌شود. همچنین کاهش سود بانکی در شرایط ابرتورم موجب می‌شود که تقاضای دریافت وام بانکی تحریک شود و خلق پول و در نتیجه افزایش تورم رخ دهد.

ارزهای صادراتی تا تیر ماه به ایران برمی‌گردد

عبدالنصر همتی، رئیس بانک مرکزی که بار دیگر با خبرسازی دلار در ساختمان جام‌جم حاضر شده، به بخش خبری ساعت ۲۱ شبکه اول گفته است که اتفاقاتی در دو ماهه اول سال به خاطر کرونا افتاد و از نظر ارزشی نیز برخی از کالاهای صادراتی ما مانند نفت و پتروشیمی دچار مشکل شده‌اند. همچنین بعد از اینکه مرزها باز شد و ورود کالا به کشورهای طرف تجاری راه افتاد، طبیعی بود که تراز نبودن بین عرضه و تقاضای ارز در بازار به وجود آید که همه این موارد در جو روانی که بعد از تصمیم آژانس انرژی اتمی و صدور قطعنامه علیه ایران ایجاد شد، عوامل برهم خوردن بازار بود. همتی تأکید کرده که این شوک‌ها گذرا است و علت آن این است که قیمت ارز در سامانه نیما مهم است که تجارت کشور در آنجا صورت می‌گیرد. میانگین قیمت ارز در سامانه نیما زیر ۱۶ هزار تومان است و اکنون نزدیک ۱۲۰ میلیون دلار تامین ارز در نیمه صورت گرفته است. البته رقمی که همتی برای تامین ارز سامانه نیما اعلام کرده، رقم ناچیزی است اما او در ادامه به رقم‌های بزرگتری اشاره کرده و گفته است که در دو سال گذشته ۷۲ میلیارد دلار صادرات انجام شده که ۴۵ میلیارد دلار آن بازگشته اما ۲۷ میلیارد دلار دیگر هنوز برگشته و صادرکنندگان باید تا پایان تیرماه ارز حاصل از صادرات را به کشور بازگردانند. او در ادامه گفته است که به صادرکنندگان برای برگرداندن ارز صادراتی‌شان به کشور سختگیری می‌شود. همتی همچنین درباره جزئیات این سختگیری‌ها نیز گفته که وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کرده صادرکنندگانی که ارزشان را نیاوردند دیگر کارت بازرگانی نمی‌گیرند. دومین ابزار این است که شورای هماهنگی اقتصادی اجازه داده تخلفات به قوه قضاییه ارجاع شود و اینها ابزارهایی است که وجود دارد. با این حال باید دید که بازار ارز در روزهای آینده چه سرنوشتی پیدا می‌کند و آیا مدیران اقتصادی کشور می‌توانند التهابات آن را مهار کنند؟

بازنشستگی روی خط التهاب

حقوق بازنشسته‌ها کفاف هزینه‌های زندگی‌شان را می‌دهد؟

گزارش

امسال حقوق بازنشستگان تامین اجتماعی ۲۶ درصد افزایش داشت و تا آخر تیرماه رقم افزایش حقوق ماه‌های گذشته واریز می‌شود. اکبر شوکت، عضو هیات‌امانی سازمان تامین اجتماعی با اعلام این خبر به تسنیم گفته است به طور میانگین ۴۰۰ هزار تومان به حقوق حداقل‌گیرها واریز شده و مابه‌التفاوت فروردین و اردیبهشت‌ماه نیز با حقوق تیرماه در پایان تیر واریز خواهد شد. شوکت گفته است که مزایای جانبی حق مسکن و بن نیز به حقوق بازنشستگان اضافه می‌شود که باید ابتدا هیات دولت موافقت کند و سپس در جلسه هیات‌امنا مطرح می‌شود.

او با اشاره به اینکه حق مسکن ۳۰۰ هزار

تومان و حق بن ۴۰۰ هزار تومان خواهد بود، گفت: باید منتظر باشیم و ببینیم که از این مزایا نیز حق بیمه کسر خواهد شد یا خیر. اگر کسر نشود علاوه بر ۴۰۰ هزار تومان افزایش اولیه حدود ۷۰۰ هزار تومان نیز به حقوق بازنشستگان افزوده خواهد شد و در صورت کسر حق بیمه مبلغی از آن کسر می‌شود. این موضوع در شرایطی رخ می‌دهد که در هفته گذشته مرکز آمار ایران متوسط درآمد و هزینه خانوار ایرانی را در سال ۹۸ منتشر کرد. براساس این گزارش در سال ۹۸ متوسط درآمد سالانه خانوارهای شهری به ۵ میلیون و ۴۱۰ هزار تومان و متوسط هزینه خانوار شهری به ۴ میلیون و ۷۴۰ هزار تومان رسیده است. این در حالی است که دولت می‌گوید که میانگین حقوق

بازنشستگان در سال ۹۹ حدود ۴ میلیون تومان شده است. عقب‌ماندن حقوق بازنشستگان ایران از هزینه‌ها دلایل متعددی دارد که مهم‌ترین آن ورشکستگی صندوق‌های بازنشستگی است که حالا به عنوان یکی از ۶ ابرچالش کشور به شمار می‌آید. نظام بازنشستگی ایران نظام گسترده‌ای است که از چهار صندوق بزرگ و حدود ۱۴ صندوق کوچک تشکیل شده است؛ بزرگ‌ترین صندوق از نظر تعداد مشترکان صندوق تامین اجتماعی و قدیمی‌ترین آنها نیز صندوق بازنشستگی کشوری است. این صندوق‌ها جمعاً بیش از ۵۵ میلیون نفر را تحت پوشش خود دارند که حدود ۶۹ درصد جمعیت کشور را در برمی‌گیرد. در اغلب کشورهای توسعه‌یافته، بزرگ‌ترین

بنیادهای اقتصادی غیربانکی از منابع نظام‌های بازنشستگی ناشی می‌شوند. در حقیقت منابع و دارایی‌های صندوق‌های بازنشستگی بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته، نیروی محرکه اقتصاد آن کشورها محسوب می‌شود. به عنوان مثال دارایی‌های صندوق بازنشستگی هلند در حدود ۱۷۱ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) آن کشور در سال ۲۰۱۸ بوده است. این در شرایطی است که بر اساس آخرین گزارش موجود از معاونت اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارزش دارایی صندوق‌های بازنشستگی در ایران به زحمت به ۳۰ تا ۴۰ درصد تولید ناخالص داخلی می‌رسد. صندوق‌های بازنشستگی در ایران به دلایل مشترکی از جمله تحولات جمعیتی،

افزایش امید به زندگی، سالمند شدن جمعیت زیر پوشش، بالا بودن نرخ حوادث، سوانح و بیماری‌های شغلی، شیوه مدیریت و راهبری صندوق، ناکارآمدی سیاست‌های سرمایه‌گذاری و عوامل مشابه دچار چالش شده‌اند، به طوری که تعداد بازنشستگان و مستمری‌گیران این صندوق‌ها به نحو چشمگیری افزایش یافته است. در سال ۹۵ نسبت پشتیبانی صندوق‌های بازنشستگی کشوری و لشکری (نسبت بیمه‌شدگان اصلی به مستمری‌گیران) به حدود ۰/۹ رسید. این به آن معناست که به ازای هر ۱۰ نفر مستمری‌گیر، حدود ۹ نفر حق بیمه می‌پردازند. این در حالی است که نسبت پشتیبانی در حالت سر به سری نزدیک به عدد ۵ و در حالت مطلوب نزدیک به ۷ است.